

แนวปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ดำเนินการจัดทำกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับมาตรฐานการอุดมศึกษา เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรใหม่ให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนด ดังนั้นเพื่อให้ดำเนินงานในการจัดทำหลักสูตรใหม่และหลักสูตรปรับปรุงเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และสอดคล้องตามมาตรฐานการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงกำหนดแนวปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตรไว้ดังนี้

1. การศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตร

เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ของหลักสูตรที่จะเปิดรับนักศึกษาในรูปแบบของรายงานวิจัย โดยมีกระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินการให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) และความคิดเห็นของลูกค้ำกลุ่มเป้าหมายของหลักสูตร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

การจัดทำหลักสูตรในปัจจุบันจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ในหลักสูตร จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องและสอบถามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยนำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ได้รายวิชาที่จัดการเรียนการสอนตรงตามความต้องการของผู้จ้างงาน ข้อมูลส่วนนี้ประกอบด้วย ข้อมูลการวิเคราะห์ความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และข้อมูลความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นอกจากนั้นอาจมีข้อมูลอื่นที่ผู้จัดทำหลักสูตรเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องและเกิดประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตร

ส่วนที่ 2 ข้อมูลผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program Learning Outcomes ; PLOs)

เมื่อดำเนินการในส่วนที่ 1 แล้วเสร็จ จะต้องนำข้อมูลความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร หรือ PLOs ซึ่ง PLOs นั้นจะแสดงถึงสิ่งที่นักศึกษาจะต้องได้รับเมื่อเข้ามาศึกษาในหลักสูตรและยังใช้ในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรว่าหากเข้ามาเรียนแล้วจะได้รับความรู้และทักษะอะไรบ้าง

ส่วนที่ 3 ผลการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย

เมื่อได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) แล้ว ผู้จัดทำหลักสูตรจะต้องสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย หากเป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี จำเป็นต้องสอบถามความคิดเห็นจากนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนระดับบัณฑิตศึกษาควรสอบถามความคิดเห็นกลุ่มเป้าหมายที่ทำงานในสาขาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร หรืออาจมีกลุ่มเป้าหมายอื่นที่หลักสูตรเห็นว่ามีสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้จำนวนกลุ่มเป้าหมายและแบบสอบถามให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้จัดทำหลักสูตร โดยตามหลักแล้วหากมีจำนวนแบบสอบถามมากย่อมส่งผลดีต่อการปรับปรุงหลักสูตร

ส่วนที่ 4 ผลการดำเนินงานจากการติดตามคุณภาพภายใน (Internal Quality Audit ; IQA)

ในกรณีที่หลักสูตรปรับปรุง ให้ผู้จัดทำหลักสูตรนำผลการประเมินมาจากรายงานผลการประเมินคุณภาพตนเอง (Self - Assessment Report : SAR)

ส่วนที่ 5 รายละเอียดอื่น ๆ

ในกรณีที่ผู้จัดทำหลักสูตรมีข้อมูลในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และเป็นข้อมูลที่อาจมีผลต่อการอนุมัติหลักสูตรของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ผู้จัดทำหลักสูตรสามารถอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ ได้ในส่วนนี้

2. การนำเสนอแนวความคิด (Concept) ในการพัฒนาหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

ด้วยสภาวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีนโยบายให้คณะที่จะพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรนำเสนอแนวความคิดในการพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร ก่อนที่จะดำเนินการเสนอรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2 เดิม) ตามขั้นตอนการเสนอหลักสูตร โดยมีรายละเอียดในการนำเสนอแนวคิด (Concept) ดังนี้

- 2.1 ชื่อปริญญา หลักสูตร และสาขาวิชา
- 2.2 อาจารย์ประจำหลักสูตร
- 2.3 แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตร
- 2.4 ความแตกต่างระหว่างหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุง (กรณีหลักสูตรปรับปรุง)
- 2.5 จุดเด่นของหลักสูตร (ความแตกต่างจากหลักสูตรสถาบันอื่นอย่างไร)
- 2.6 อาชีพหลังสำเร็จการศึกษา
- 2.7 ตอบสนองความต้องการของพื้นที่ได้อย่างไร
- 2.8 ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

(Program Learning Outcome : PLOs) โดยสามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มได้ที่เว็บไซต์สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน <http://www.regis.skru.ac.th> หมวดงานหลักสูตร

การนำเสนอแนวความคิด (Concept) การพัฒนาหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตร ให้คณะกรรมการหลักสูตรเสนอแนวความคิดเพื่อให้ความเห็นชอบและข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) คณะกรรมการบริหารวิชาการคณะ
- 2) คณะกรรมการบริหารวิชาการมหาวิทยาลัย
- 3) คณะกรรมการสภาวิชาการมหาวิทยาลัย

เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสภาวิชาการแล้ว ให้คณะกรรมการหลักสูตรดำเนินการจัดทำหลักสูตรตามกระบวนการที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ต่อไป

3. การจัดทำหลักสูตร

3.1 การจัดทำหลักสูตรใหม่

หลักสูตรใหม่ หมายถึง หลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาขึ้นใหม่ โดยเป็นหลักสูตรที่ไม่เคยเปิดสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลามาก่อน

หลักสูตรสามารถขอดำเนินการได้เมื่อมีศักยภาพของหลักสูตรพร้อม แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แบบขอเปิดหลักสูตรใหม่ (ลส.01) และแบบเสนอชื่อคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร (ลส.03)

3.2 การจัดทำหลักสูตรปรับปรุง

หลักสูตรปรับปรุง แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.2.1 หลักสูตรปรับปรุง (ครบรอบตามระยะเวลา) เป็นการปรับปรุงในสาระสำคัญของหลักสูตร อาทิ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร ชื่อหลักสูตร ชื่อปริญญา เนื้อหา

สาระสำคัญในหมวดวิชาเฉพาะและระบบการศึกษา หรือหลักสูตรที่ปรับปรุงตามวงรอบของการปรับปรุงหลักสูตร โดยมีข้อกำหนดดังนี้

1) หลักสูตรปรับปรุงทุกหลักสูตรสามารถดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรในช่วงเวลาใดก็ได้แต่ต้องให้แล้วเสร็จไม่เกินปีที่ 5 นับจากปีที่เริ่มใช้หลักสูตร (ปีพ.ศ.ตามหน้าเล่มหลักสูตรฉบับล่าสุด)

2) แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

2.1) แบบรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2 เดิม)

2.2) แบบปรับปรุงหลักสูตร (ลส.02)

2.3) แบบเสนอชื่อคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร (ลส.03)

สามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มได้ที่เว็บไซต์สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน <http://www.regis.skru.ac.th> หมวดงานหลักสูตร

3.2.2 หลักสูตรปรับปรุงเล็กน้อย เป็นการปรับปรุงในระดับรายวิชา อาทิ การเปลี่ยนชื่อรายวิชา การเปลี่ยนรหัสวิชา (เป็นรายวิชาที่นักศึกษายังไม่ลงทะเบียนเรียน และไม่เข้ากับริหัสวิชาที่มีอยู่) การเพิ่มรายวิชาเลือก การปรับคำอธิบายรายวิชา โดยไม่กระทบโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะ และการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร มีข้อกำหนดดังนี้

1) สามารถดำเนินการได้หลังจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้รับทราบรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2 เดิม) ผ่านระบบพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตร (CHE Curriculum Online : CHECO) เรียบร้อยแล้ว

2) ในกรณีที่คณะ/หลักสูตร ได้ดำเนินการเสนอการปรับปรุงเล็กน้อย (สมอ.08) และได้อนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยแล้ว หลักสูตรดังกล่าว (สมอ.08) ต้องได้รับทราบจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมก่อน จึงจะสามารถดำเนินการปรับปรุงเล็กน้อยครั้งต่อไปได้

3) เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แบบการปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (สมอ.08) กรณีที่มีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรมาแล้ว ให้แนบเอกสารปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (สมอ.08) ฉบับปรับปรุงสุดท้ายที่สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรับทราบมาพร้อมกับฉบับปัจจุบันด้วย โดยสามารถดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน <http://www.regis.skru.ac.th> หมวดงานหลักสูตร

3.3 การของบประมาณสนับสนุน

3.3.1 หลักสูตรใหม่

หลักสูตรสามารถของบประมาณในการศึกษาความเป็นไปได้ในการเปิดสอนหลักสูตร และการจัดทำหลักสูตรจากมหาวิทยาลัยได้ เมื่อศักยภาพของหลักสูตรพร้อมที่พัฒนา

3.3.2 หลักสูตรปรับปรุง

หลักสูตรสามารถของบประมาณสนับสนุนในการศึกษาความเป็นไปได้ในการปรับปรุงหลักสูตร และการจัดทำหลักสูตรจากมหาวิทยาลัยได้ตามรอบการปรับปรุงละหนึ่งครั้งในจำนวนที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยการศึกษาความเป็นไปได้สามารถของบประมาณสนับสนุนได้ตั้งแต่วันที่ 3 เป็นต้นไป นับตั้งแต่เริ่มใช้หลักสูตรฉบับล่าสุด ส่วนการปรับปรุงหลักสูตรสามารถของบประมาณสนับสนุนได้ในปีที่ 4 นับตั้งแต่เริ่มใช้หลักสูตรฉบับล่าสุด

3.4 ระยะเวลาการจัดทำหลักสูตรปรับปรุง

หลักสูตรปรับปรุงทุกหลักสูตรจะดำเนินการในช่วงเวลาใดก็ได้ แต่ต้องดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรให้แล้วเสร็จไม่เกินปีที่ 5 โดยนับจากปีพ.ศ.ตามหน้าเล่มหลักสูตรฉบับล่าสุด

3.5 การพิจารณาหลักสูตรโดยคณะกรรมการ

หลักสูตรพัฒนา หลักสูตรปรับปรุง และหลักสูตรปรับปรุงเล็กน้อย ทุกหลักสูตรจะต้องผ่านการพิจารณาโดยคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ดังนี้

3.5.1 คณะกรรมการระดับคณะ

- 1) คณะกรรมการบริหารวิชาการคณะ
- 2) คณะกรรมการประจำคณะ

3.5.2 คณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัย

- 1) คณะกรรมการบริหารวิชาการมหาวิทยาลัย
- 2) คณะกรรมการสภาวิชาการมหาวิทยาลัย
- 3) คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย

หลักสูตรทุกหลักสูตรจะต้องนำเสนอเล่มเอกสารหลักสูตร ที่จะนำเข้าพิจารณาในคณะกรรมการตามข้อ 3.5 ให้กับสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนล่วงหน้าก่อนวันประชุมคณะกรรมการในแต่ละชุด อย่างน้อย 30 วัน หากไม่สามารถดำเนินการส่งเล่มเอกสารหลักสูตรตามที่กำหนด สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนจะนำเข้าพิจารณาในการประชุมครั้งถัดไป

หลักสูตรทุกหลักสูตรต้องผ่านการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย ภายในเดือน พฤษภาคมของการใช้หลักสูตรปีที่ 5 (ยกเว้นหลักสูตรใหม่และหลักสูตรปรับปรุงที่มีการเปลี่ยนแปลงชื่อหลักสูตรใหม่ ต้องแล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม ก่อนปีที่เปิดรับนักศึกษา) ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อนักศึกษาใหม่ที่มีความประสงค์ยื่นเรื่องกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา (กยศ.)

3.6 เอกสารที่ต้องนำเสนอสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

3.6.1 บันทึกข้อความนำเสนอ โดยผ่านความเห็นชอบจากคณบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณบดี พร้อมระบุครั้งที่/วันที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารวิชาการคณะ และคณะกรรมการประจำคณะ (กป.)

3.6.2 รายงานการประชุมเฉพาะหน้าที่มีรายชื่อกรรมการ เนื้อหาการพิจารณาหลักสูตร และหน้าที่มีลายมือชื่อผู้รายงานการประชุม

3.6.3 แบบขอเปิดหลักสูตรใหม่ (ลส.01) หรือแบบปรับปรุงหลักสูตร (ลส.02) และแบบเสนอชื่อคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร (ลส.03)

3.6.4 รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2 เดิม) หรือแบบการปรับปรุงเล็กน้อย (สมอ.08)

ทั้งนี้แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง สามารถดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน <http://www.regis.skru.ac.th> หมวดงานหลักสูตร

ขั้นตอนการเสนอหลักสูตรใหม่และหลักสูตรปรับปรุง

